

BERETNING 2016 – 2020

1. Indledning

Denne beretning viser, at Lev i de forgange fire år har engageret sig i mange vigtige problemstillinger, og at foreningen har haft betydelig indflydelse på mange sager, både nationalt og lokalt. Lev har herudover taget en række tiltag til at styrke foreningen, således at Lev nu er endnu bedre rustet til at møde fremtidens udfordringer og en endnu mere oplagt forening at være medlem af.

Mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende har siden kommunalreformen i 2007 oplevet et stadigt større pres på flere måder. Mange kommuner har skåret ned på støtten og tilbud, ofte i modstrid med lovgivningen og de principper, der ellers har udgjort hjørnestene i den danske handicappolitik siden 1970'erne. Kommunerne har i mange forskellige enkeltsager prøvet grænser af; dette har medført et stigende antal klager og en veldokumenteret tillidskrise. Kommunernes Landsforening (KL) har med ofte uforklarlige oversigter over økonomiudviklingen på området argumenteret for lovændringer, der skulle give kommunale besparelser på bekostning af borgerne med handicap og deres basale rettigheder.

Det er på dette "bagtæppe", at Lev har virket i de forgangne fire år. Lev er lykkedes med at afværge de mest vidtgående lovforslag og er gået ind i konkrete enkeltsager. Lev er repræsenteret i mere end 60 handicapråd, hvilket er væsentligt flere end i 2016. Dette er resultatet af en bevidst satsning og er meget vigtig i den lokale påvirkning, ligesom Levs lokale netværk er en uvurderlig informationskilde for den nationale interessevaretagelse.

Lev kan i beretningen notere, at indsatsen i mange tilfælde har båret frugt, men må samtidig også konstatere et behov for at styrke foreningen lokalt og nationalt. Tiltagene omfatter bl.a. en større kredsstøtte med kreds konsulenter, en styrkelse af Levs rådgivning samt modernisering af Levs kommunikation med ny hjemmeside, ny grundfortælling, nyt logo etc. Størstedelen af de nye tiltag er implementeret ved udgangen af 2020, og dette i kombination med, at den nye regering og dens støttepartier har annonceret en styrkelse af handicapområdet, giver fornyet optimisme for de kommende år.

Lev har i årene fra 2016 til 2020 haft særligt fokus på borgernes retsstilling, på KLAPjob og på udviklingen af foreningen. Dette gives særlig omtale på de efterfølgende sider. Derefter gives en afrapportering på de fem temaer i handleprogrammet, der blev vedtaget på repræsentantskabsmødet i 2016, mens beretningen afsluttes med en kort præsentation af de problemstillinger, der skal have Levs særlige opmærksomhed i de kommende år, og med en hyldest til Niels Bank-Mikkelsen.

2. Retssikkerhed

Retssikkerhed handler overordnet set om at sikre, at mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende har samme rettigheder som alle andre borgere. Retssikkerhed går på tværs af en række sektorer, så som beskæftigelse, bolig og uddannelse. Nedenfor fokuseres på Lev ind-

satser i 2016-2020 i forhold til retsstillingen på det tværgående og overordnede plan.

Lovinitiativer

Der er næppe tvivl om, at et tiltagende pres fra landets kommuner og deres interesseorganisation, KL, førte til regeringsinitiativer i henholdsvis 2016 og 2018 for at ændre Servicelovens voksenbestemmelser og magtanvendelsesregler. Ønsket var en forenklet lovgivning, der skulle give kommunerne mere lempelige rammer for at prioritere og styre økonomien, hvilket borgernes rettigheder blev set som en barriere for. KL har tilbagevendende – og nogle gange med ganske kreative opgørelsesmetoder – forsøgt at skabe et billede af, at det var nødvendigt af "udhule" handicappedes rettigheder, da de var ved at slå bunden ud af kommunekasserne. Lev har gentagne gange imødegået denne tilgang, og KL synes fra 2019 at have justeret sin kommunikation med en tiltagende erkendelse af, at udgiftspreset skyldes den demografiske udvikling med flere ældre og flere mennesker med handicap.

I revisionen af voksenbestemmelserne var der fra den daværende regering eksempelvis lagt op til afskaffelse af en række specifikke rettighedsbaserede ydelser til mennesker med udviklingshandicap (f.eks. aktivitets- og samværstilbud) til fordel for en betydelig udvidelse af det kommunale skøn inden for et såkaldt indsatskatalog.

I revisionen af magtanvendelsesreglerne var der også lagt op til ganske markante forringelser af retssikkerheden. Personalets adgang til brug af fastholdelser og andre former for indgreb skulle udvides betydeligt, og myndighedskontrollen med magtanvendelse i botilbud mv., skulle reduceres markant. Desuden ønskede regeringen at give kommunerne mulighed for at foretage tvangsflytninger af borgere fra deres botilbud, hvis det var driftsmæssigt fordelagtigt.

I begge tilfælde bidrog LEV i væsentligt omfang til at få afbødet eller helt afmonteret de planlagte forringelser. Lev indgik i vigtige alliancer at undgå, at de mest markante angreb på mennesker med udviklingshandicaps rettigheder og retssikkerhed blev indført i lovgivningen.

Kommunernes brug af eksterne konsulenter

I slutningen af 2019 kom det frem, at et større antal kommuner havde indgået aftaler med eksterne konsulentfirmaer, der skulle bistå kommunerne med at identificere besparelser på det sociale område, hvor de pågældende firmaers honorar blev bestemt ud fra de identificerede besparelser. Lev påpegede ud fra konkrete uheldige enkeltsager, at modellen gav økonomiske incitament, der ikke flugtede med basal retsstilling. Til Levs glæde udtalte Ankestyrelsen i juni 2020, at konsulenternes økonomiske interesse i sagens udfald gør, at der kan rejses tvivl om sagligheden i vurderingen af sagerne, hvorfor "no-cure-nu-pay" er lovstridig.

Handicappolitisk mobilisering

Under valgkampen op til folketingsvalget i 2019 præsenterede Lev resultaterne af en Gallup undersøgelse, der viste at et stort flertal af danskere opfatter støtte og hjælp til mennesker med udviklingshandicap som en vigtig del af kernevelfærden, og at de ønsker, at der prioriteres flere midler, herunder til styrkelse af sårbare borgeres retssikkerhed. Lev gik i alliance

med flere fortalere for bedre vilkår for børn og voksne med handicap, f.eks. de mere end 20.000 pårørende i Facebookgruppen #enmillionstemmer, der deler og diskuterer sine erfaringer med den kommunale sagsbehandling.

Vilkårene for mennesker med handicap fyldte mere i folketingsvalgkampen 2019 end i tidligere valgkampe. Flere af Folketingets partier kom med handicappolitiske udspil i løbet af valgkampen, og medieopmærksomheden var større end sædvanligt. Lev var en væsentlig stemme i debatten om behovet for at styrke kvalitet og retssikkerhed på det specialiserede handicapområde, dels i forbindelse med en høring i Folketingets socialudvalg og dels med debatindlæg, mediehistorier mv. Også efter valget er det lykkedes at opretholde et fokus på handicapområdet på Christiansborg.

Regeringen har i sommeren 2020 påbegyndt en evaluering, der skal danne grundlag for forbedringer på området. Lev har påvirket evalueringens kommissorium, sådan at der også anlægges et perspektiv på borgernes retssikkerhed, kommunernes økonomiske incitamenters samt en styrkelse af kvaliteten i visitationen og myndighedssagsbehandlingen.

Valgret

I 2014 fik Danmark betydelig kritik af FNs handicapkomite for, at op imod 2.000 personer, der er fuldt frataget deres retlige handleevne med § 6 værgemål ikke havde stemmeret til Folketinget. Lev har af flere omgange engageret sig i sagen, og i december 2018 lykkedes det at få en løsning, som – i hvert fald på papiret – skulle give en stor del af de 2.000 borgere stemmeret til Folketinget. Det skete med en ændring af Værgemålsloven. Der har imidlertid vist sig at være store udfordringer med implementeringen af ændringen, da ganske gå indtil videre fået ændret deres værgemål. Lev vil arbejde for, at de ansvarlige myndigheder tager ansvar for at sikre bedre oplysning om denne mulighed, og Lev vil også selv styrke sin information herom.

Pårørende

Retsstillingen for mange mennesker med udviklingshæmning afhænger af den støtte, de får fra deres forældre eller søskende. Mange forældre er derfor naturligt nok bekymrede for, hvordan det skal gå, når de ikke er her længere. Lev Bladet adresserede dette i efteråret 2018, hvilket førte til en betydelig og væsentlig debat på Levs Facebookside, og at der blev afholdt en række temaaftener. Lev engagerede sig i en pårørende-alliance med repræsentanter fra pårørende til ældre samt andre med handicap. Alliancen præsenterede ved en høring på Christiansborg i oktober 2018 tre konkrete forslag til forbedring af vilkårene for pårørende. De pårørendes bekymring er også et billede på tillidskrisen til de offentlige myndigheder og en konsekvens af besparelser og en skrøbelig retssikkerhed i borgerens samspil med kommunen.

3. KLAPjob

KLAPjob har de seneste fire år udviklet sig til at være en stabil og driftssikker jobformidlingsindsats for mennesker med kognitive handicap over hele Danmark. Lev har i de forgangne år opnået markante resultater med KLAPjob, der fyldte 10 år i 2019. Knap 4.000 mennesker med udviklingshandicap eller andre kognitive handicap har ultimo 2020 fået job på det ordinære

arbejdsmarked gennem KLAPjob. Dette giver borgeren større synlighed, anerkendelse og større selvværd, som igen kan betyde, at man er bedre rustet til også at klare andre udfordringer.

Det foreløbige højdepunkt blev nået i 2019, hvor der blev formidlet 615 job. I 2020 vandt Lev med KLAPjob en pris som en af de tre bedste beskæftigelsesindsatser i Europa. KLAPjob har p.t. formelle samarbejdsaftaler med 65 kommuner, men formidler selvfølgelig job i alle landets kommuner. KLAPjob er frem til sommeren 2022 finansieret med midler fra SATS-puljen.

Lev udvikler til stadighed KLAPjob. I 2017 begyndte vi at lave fleksjob til de borgere, der ønsker dette. Behovet opstod med førtidspensionsreformen i 2013, som betød at langvarige afklaringsforløb ofte ikke førte til tilkendelse af førtidspension. Cirka 5 % af alle nye KLAPjob er i fleksjob, der etableres på samme betingelser og med samme skånehensyn som skånejob.

I 2018 oprettede Lev et ambassadørkorps af seks KLAP-jobbere over hele landet; dette har sikret god presse og stærke politiske samarbejder i mange kommuner. Siden 2019 har Lev fokuseret endnu mere på at sikre de STU-elever, der ønsker det, en hurtigere overgang til beskæftigelse; dette er funderet på strategiske partnerskabsaftaler med pt. 19 kommuner om samarbejde mellem jobcentre og KLAPjob.

4. Lev i bevægelse

I 2017 startede Lev en større analyse af fremtidens Lev. Mange frivillige og ansatte deltog engageret i analyserne, der fra sommeren 2019 førte til konkrete beslutninger og tiltag. Det blev besluttet, at Lev fra 2020 skal have en bestyrelse (tidligere både forretningsudvalg og hovedbestyrelse), og at demokratiet skal styrkes med udvalg og en formalisering af de regionale møder. Det blev også besluttet at styrke understøtningen af kredsens indsatser og medlemsrådgivningen, ligesom foreningen har fået ny grundfortælling samt nyt logo og udtryk.

Det er fra kommunalreformen i 2007 blevet stadigt mere klart, at Lev skal prioritere sit foreningspolitiske arbejde i kredse og kommuner. Analyserne mandede endvidere ud i en erkendelse af, at en stærk lokal foreningspolitisk indsats i kombination med arrangementer og oplæg er væsentligt i forhold til at engagere medlemmer og rekruttere nye. I forlængelse heraf blev det besluttet at etablere en værktøjskasse for kredsene, afholde kurser for kredsbestyrelser og Levs medlemmer af handicapråd, og at der i hver region skulle oprettes en stilling som kredskonsulent, der har til opgave at støtte kredsene i deres foreningspolitiske tiltag, med arrangementer for medlemmerne og med organisering af det lokale arbejde.

Analyserne bekræftede, at rådgivningen er meget vigtig for Levs nuværende medlemmer og for hervedningen af nye. Det blev derfor besluttet, at rådgivningen fremadrettet skulle normeres med tre medarbejdere, hvoraf den ene skal stå for "rådgivning for de mange". Bidrag til vidensbanken kommer dels fra aktive frivillige, dels fra rådgivningens enkeltsager og dels fra foreningens politiske konsulenter, som i 2020 fik tilført ny stilling med særligt fokus på sundhedsområdet, boligområdet og fritidsaktiviteter.

Endelig viste analyserne, at der var behov for at styrke Levs kommunikation og brand i offentligheden. På denne baggrund er der i perioden udviklet en grundfortælling for Lev og vedtaget

et nyt logo og visuel identitet. En ny hjemmeside og et moderniseret Lev Blad lanceres inden udgangen af 2020. Kredsenes kommunikation skal styrkes, og kredskonsulenterne skal bistå kredsene hermed.

5. Handleprogrammets temaer

Nedenfor gives en afrapportering på Levs indsats i de forgangne fire år indenfor de fem temaer i det fireårige handleprogram.

Tema 1: Værdig levestandard og social tryghed

Førtidspension. Reformen fra 2012 gav betydelige udfordringer for unge med udviklingshandicap. I de første år blev antallet ny-tilkendelser af halveret, hvilket ikke flugtede med de politiske tilkendegivelser. Førtidspension var Levs første fokussag, som hele foreningen samlede sine kræfter om. Dette betød, at Lev både lokalt og nationalt tilbagevendende gjorde opmærksom på det uholdbare i kommunernes forvaltning af reglerne. Dette har utvivlsomt medvirket til flere lovgivningsmæssige præciseringer i positiv retning og et ændret tilgang i mange kommuner. Antallet af ny-tilkendelser af førtidspension til mennesker med udviklingshandicap steg efterfølgende, men ligger stadig på et lavere niveau end før 2012.

Sundhed. I alliance med en række andre aktører på handicap- og sundhedsområdet har Lev i de fire år fortsat arbejdet for politisk opbakning til indførelse af årligt sundhedstjek hos egen læge som en rettighed for mennesker med udviklingshandicap. Forslaget har sympati fra flere sider og kan forhåbentlig realiseres under den nuværende regering, også fordi Sundhedsstyrelsen i sin evaluering fra november 2019 konkluderede, at sundhedstjek virker og fører til, at sygdomme opspores, afdækkes og fører til tidligere behandling.

Privatøkonomi. Lev har i årene fra 2016 til 2020 flere gange markeret sig for at sikre, at mennesker med udviklingshandicap i størst muligt omfang selv kan håndtere sin økonomi, f.eks. ved at påtale vigtigheden af fysiske bankbøger og adgang til kontanter. Lev har fra 2019 i flere tilfælde endvidere oplyst om sikker adfærd på nettet og advaret om identitetstyveri.

Boliger. Lev har i perioden gået ind i de desværre mange sager om de facto tvangsflytninger af borgere fra deres egne boliger i bofællesskaber. Trenden er, at kommunerne ønsker at etablere større bofællesskaber ud fra økonomiske hensyn, hvor man ser stort på almindelige lejerrettigheder og borgerens ønsker. De store tilbud har en tendens til i højere grad at blive en arbejdsplads for personalet end beboernes hjem. De store botilbud "krydres" i mange tilfælde med, at der i umiddelbar nærhed til boligerne etableres et aktivitets- og samværstilbud, sådan at en del beboere aldrig forlader matriklen. Mange store botilbud har derfor flere lighedspunkter med fortidens institutioner. Den ny stilling som politisk konsulent med fokus på bl.a. boligområdet udtrykker, at Lev vil øge sin bevågenhed på området.

Tema 2: Respekt for udviklingsmuligheder og identitet

Grundskole. Lev har fulgt op på det stigende antal klager til Klagenævnet for Specialundervisning, herunder i forhold til børn, der gennem længere tid ikke har været i skole, og kommu-

ner, der ikke yder støtte til elever i den almindelige skoleklasse. Lev engagerede sig – desværre uden det ønskede resultat – i bevarelsen af Fjordskolen i Aabenraa og baserede sin argumentation på foreningens grundholdning om, at kommunerne skal understøtte inklusion af børn med udviklingshandicap, uanset om børnene går i specialskole eller ej.

Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse. Undervisningsministeriet offentliggjorde i efteråret 2017 en større STU-evaluering. Konklusionen er, at STU'en er en succes, men at der er problemer i forhold til den unges overgang til jobcentret, og at mange unge kun får et STU-tilbud, nemlig det kommunale. Lev tilkendegav enighed i konklusionerne, men påpegede dog, at beskæftigelse ikke må være det eneste sigte med STU'en. Levs indgår i STU-alliancen, som har bidraget til, at behovet for at udvikle kvaliteten i STU'en er kommet på den nationale politiske dagsorden.

Aktivitetstilbud og beskyttet beskæftigelse. Regeringen foreslog i 2016 som nævnt tidligere i beretningen markante ændringer af Serviceloven. Et forslag var at fjerne retten til et beskæftigelsestilbud. Lev bidrog med vigtige historier om disse tilbuds afgørende betydning for mennesker med udviklingshandicaps hverdag, herunder også vigtigheden af det daglige miljøskifte. Resultatet blev, at Serviceloven forsat giver ret til et beskæftigelses- og dagtilbud. Lev besluttede, at aktivitetstilbud og beskyttet beskæftigelse skulle være foreningens fokussag i 2017, hvor hele foreningen skulle fokusere sine kræfter om denne sag. Levs landskonference i 2017 havde således beskyttet beskæftigelse og aktivitetstilbud som hovedtema, og det blev illustreret, at der mange steder er sket en betydelig forbedring af indholdet i tilbuddene.

Tema 3: Inklusion i samfundslivet

Beskæftigelse på arbejdsmarkedet. KLAPjob betyder, at mange mennesker med kognitive handicap får job på det ordinære arbejdsmarked – dette giver synlighed, dette er inklusion. Lev indgår i den såkaldte Kognitive Alliance sammen med andre jobformidlere; et konkret resultat af dette samarbejde er, at Lev sidder i styregruppe for to projekter (henholdsvis hos GLAD og hos Ligeværd), der sigter på, at jobafklaringen allerede skal ske under STU'en.

Pædagogisk støtte og ledsagelse. På trods af Levs protester vedtog Folketinget i 2017 lov om tilkøb af pædagogisk ferieledsagelse. Levs bekymring tog afsæt i, at tilkøbsmuligheden undergraver den ret til ledsagelse – også til ferie - som er gældende med Servicelovens § 85. Det er videre bekymringen, at dette især får negativ betydning for yngre med udviklingshandicap og et stort hjælpebehov, der ofte har en lavere pension og ganske høje boligudgifter. Evaluering af tilkøbsloven pågår og forventes afsluttet i 2021.

Personlige venskaber. Lev har i de forgangne fire år været aktiv i kampen mod ensomhed og er medlem af Folkebevægelsen mod ensomhed. Lev har afholdt kredscamp om det gode liv, hvor forskellige tiltag (f.eks. Hverdagsaktivisterne, Venskabslinjen og IT-agenterne) kom til orde. Lev har i perioden endvidere drevet projekt Lev Venner, der tager sigte på en-til-en venskaber mellem et menneske med og et menneske uden udviklingshandicap. Medio 2020 blev det besluttet at gå i alliance med Dansk Røde Kors og Socialpædagogernes Landsforbund om projektet Min Ven! Projektet modtog bevilling i juli 2020, og det er forventningen, at partnernes kompetencer – Dansk Røde Kors' erfaringer ift. frivillige i venneprojekter og Socialpæda-

gogernes netværk til medarbejderne i botilbud – vil give en volumen, der rækker ud over Lev Venner.

Tema 4: Værdighed og valgfrihed i egen bolig

Institutionerne. Lev har i de forgange fire år fortsat sin indsats med at påpege problemerne med de flere og flere større bofællesskaber, ikke mindst i forhold til de steder, hvor boliger og aktivitets- og samværstilbud er samlet på samme matrikel. FNs Handicapkomité kritiserede i 2014 Danmark for denne udvikling og for, at man hverken havde statistik eller en strategi. Lev arbejder med, at denne sag kommer på dagsordenen ved komitéen fornyede eksaminering af Danmark i forventeligt 2021. Lev har som tidligere nævnt i beretningen oprustet med en ny politisk konsulent, der bl.a. skal have fokus på udviklingen på boligområdet.

Covid 19. Danmark lukkede generelt i midten af marts 2020 som følge af Covid 19. Kommunerne var generelt dårligt til at udmønte de retningslinjer, der blev udmeldt fra de nationale myndigheder. Lev lavede i maj en undersøgelse, der viste, at besøgsrestriktioner i botilbud, nedlukningen af mv. var meget omfattende, og at beboernes trivsel var markant negativt påvirket. Lev har arbejdet for en genåbning og har samtidig noteret, at Covid 19 har synliggjort, hvordan større botilbud, indebærer at alle beboere rammes af restriktioner og nedlukning, uagtet at blot nogle få beboere er i en særlig risikogruppe.

Tema 5: Kapacitetsopbygning af Lev og Levs partnerorganisationer

Kredsene lokale indflydelse. Efter kommunalvalget lykkedes det med en solid repræsentation i handicaprådene. Lev er repræsenteret i 60 handicapråd, hvor frivillige gør et stort arbejde. I foråret 2020 er der ansat fem kreds konsulenter, der skal støtte kredsene indsatser i hver region. De aktive i kredsene får endvidere tilgang til en værktøjskasse, ligesom der udbydes kurser til bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af handicapråd og andre interessepolitisk aktive. Sigtet med denne vifte af tiltag er at styrke kredsenes lokale indflydelse.

Medlemmer. Mange kredse gør et stort arbejde med arrangementer for nuværende og potentielle medlemmer og med kontakt til medlemmerne. Dette arbejder skal kreds konsulenterne styrke, ligesom de skal bistå til igangsætning af medlemsrettede aktiviteter, hvor der ikke sker så meget. Medlemmerne får endvidere adgang til en vidensbank, ligesom rådgivningen er styrket. Med disse tiltag og den større lokale synlighed og indflydelse er det Levs forventning, at medlemsantallet vil stige.

Styrkelse af ledelses- og organisationsstrukturer. Lev indfører som nævnt fra november 2020 en ny demokratisk struktur med en bestyrelse, mod tidligere både havde et forretningsudvalg og en hovedbestyrelse. Demokratiet styrkes endvidere med udvalg og ved, at de regionale møder får en tydeligere rolle i beslutningsstrukturen mellem Levs lokale dele og centralt. Rollefordelingen mellem formand, bestyrelse og direktør/ sekretariat er overordnet bestemt i vedtægten, og fastlægges helt konkret ved den nye bestyrelses opstart.

Kommunikation og synlighed. Lev har i 2020 fået en grundfortælling, nyt log og nyt udtryk.

Lev Bladet har fået nyt design, og foreningen er i færd med en revision af sin hjemmeside. Lev har i perioden endvidere søgt mange alliancer; dette har både skabt synlighed og resultater. Den lokale synlighed skal styrkes, og kredskonsulenterne skal – bistået af foreningens kommunikationsmedarbejdere – bidrage hermed.

Internationalt samarbejde. Lev har i de seneste fire år opbygget en portefølje af udviklingsprojekter i fem partnerlande, Ghana, Myanmar, Rwanda, Nepal og Tanzania. Lev bidrager til partnerorganisationernes vækst og resultater i form af etablering af forældrekræde og selvhjælps-grupper for mennesker med udviklingshandicap, oplysning om målgruppens behov og rettigheder samt organisationsudvikling. Det ældste samarbejde er i Ghana, hvor Levs søsterorganisation, Inclusion Ghana, har opnået stor national anerkendelse og indflydelse, som rækker helt ud til myndighederne i landdistrikterne, hvilket bl.a. har ført til et samarbejde med Ghana Scout Association og Spejderhjælpen i Danmark om at inkludere børn med udviklingshandicap i spejderbevægelserne i Ghana og Danmark.

Forsikringer. Lev indgik i 2019 ny samarbejdsaftale med Codan, som betyder, at Lev ved et uændret skadesbillede årligt vil få et merprovenu på 2,5-3 mio.kr. Samarbejdsaftalen betyder endvidere, at partnerne på kvartalsvise møder drøfter nye forsikringsprodukter, og hvordan man opnår, at flere mennesker med udviklingshandicap vælger at forsikre sig hos den bedste udbyder, dvs. HANDI Forsikringservice/Lev.

6. Afrunding

Beretningen viser, at årene fra 2016 til 2020 har været præget af stor aktivitet. Lev har dels opretholdt et højt niveau på alle løbende opgaver. Lev har dels udviklet organisation, sådan at den er endnu bedre rustet til fremtiden. Lev vil i de kommende år fokusere på sine indtægter og sin økonomi, hvor det bl.a. er aktuelt at se nærmere på, hvordan foreningen fremadrettet vil engagere sig i opførelse og drift af boliger til målgruppen, da mange medlemmer efterlyser alternativer til de kommunale botilbud.

Lev skal i de førstkomende år komme tættere på børnefamilierne. Med de allerede tagne initiativer under Lev i Bevægelse er der taget vigtige skridt i den forbindelse, men der skal f.eks. tages stilling til, hvordan foreningen kan tilgå bestyrelserne for specialbørnehaver og -skoler. Lev skal også tættere på borgerne med det største støttebehov; Min Ven! sigter på disse borgere, men skal ganske sikkert suppleres med andre tiltag, f.eks. i dialog med de faglige organisationer mhp. at vende de senere års afspecialisering til en større faglighed.

I januar 2020 offentliggjorde socialministeren rammerne for en historisk udredning af forholdene for de anbragte børn, unge og voksne på Sær- og Åndssvageforsorgens institutioner fra 1933 til 1980. Udredningen skal fastlægge grundlaget for en officiel undskyldning til dem, der blev udsat for vanrøgt og grove psykiske og fysiske overgreb på de gamle anstalter. Lev bidrager naturligvis til evalueringen og vil perspektivere den i.f.t. de nuværende forhold og trends.

I marts 2019 kunne normaliseringsprincippet fadder, Niels Bank-Mikkelsen, være fyldt 100 år. Lev fejrede dagen og påpegede, hvordan Bank-Mikkelsen meget modigt arbejdede for normalisering og selvbestemmelse samt – i naturlig forlængelse heraf - også for nedlægning af Ånds-

svageforsorgen, som han var den sidste direktør for. Bank-Mikkelsens principper er fundamentet for FNs Handicapkonvention og for Levs arbejde, hvor der – som nævnt flere steder i denne beretning – stadig er meget at gøre.